



วารสารพุทธจิตวิทยา

Journal of Buddhist Psychology

ปีที่ 9 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2567

Vol. 9 No. 4 October-December 2024

วัตถุประสงค์

วารสารพุทธจิตวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และ บทความปริทรรศน์ของนักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้วยหวังให้เป็นตลาดแห่งองค์ความรู้ที่สามารถค้นคว้า ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย วารสารมุ่งเน้นเปิดรับบทความทางด้านจิตวิทยา พระพุทธศาสนา พฤติกรรมศาสตร์ สังคมวิทยา การศึกษาเชิงประยุกต์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 3 ท่าน ทั้งนี้เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กระบวนการพิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

วารสารมีกระบวนการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนตีพิมพ์ โดยบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) ทั้งนี้บทความจากผู้นิพนธ์ภายในจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร ส่วนบทความจากผู้นิพนธ์ภายนอกจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน หรือนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสารที่มีความเชี่ยวชาญในสาขา และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์

กำหนดออกเผยแพร่วารสาร

กำหนดเผยแพร่ปีละ 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม

ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน

ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน

ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม

เผยแพร่ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jbp/index>

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการวารสาร

พระมหาเพื่อน กิตฺติโสภโณ, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

สมโภช บินศรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

พระมหาสุเทพ สุทธิญาโณ, ผศ.ดร.

รศ.ดร.ประยูร สุขะใจ

ผศ.ดร.อำนาจ ยอดทอง

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

ผศ.ดร.ภริมา วินิธาสถิตกุล

ผศ.ดร.พุทธวรรณ ชูเชิด

ผศ.ดร.ฐิติวัศ สุกป้อม

ผศ.ดร.ปารณีย์ ขาวเจริญ

ดร.นิยม อานไมล์

ดร.สุวรรณา เขียงขุนทด

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยสยาม

สำนักงานกองบรรณาธิการ

ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์

ชั้น M โซน A อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา 13170

พระมหาเพื่อน กิตฺติโสภโณ, ผศ.ดร.

มือถือ: 0818464409

Email: jbp.mcu@gmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารพุทธจิตวิทยา (Journal of Buddhist Psychology) ได้รับคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ในกลุ่มที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และ บทความปริทรรศน์ของนักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้วยหวังให้เป็นตลาดแห่งองค์ความรู้ที่สามารถค้นคว้า ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย วารสารมุ่งเน้นเปิดรับบทความทางด้านจิตวิทยา พระพุทธศาสนา พุทธกรรมศาสตร์ สังคมวิทยา การศึกษาเชิงประยุกต์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับฉบับนี้ได้รับความสนใจจากคณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และได้รับการพิจารณาจากกองบรรณาธิการให้เผยแพร่ได้ จำนวนความ 12 บทความ กองบรรณาธิการขอเสนอบทความที่น่าสนใจ ดังนี้

ผลการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชาสุนทรียศาสตร์ และดาารวิจารณ์งานศิลปะสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดย อัมพร ศิลปเมธากุล, วรินธร อักษรนิตย์ และ อติสร ศิริ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ (2) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในรายวิชาสุนทรียศาสตร์และดาารวิจารณ์งานศิลปะสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขา ศิลปะ จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มด้วยวิธีจับสลาก เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.67 – 1.00 มีค่าความยากเท่ากับ 0.39 – 0.78 มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.21 – 0.79 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.793 และ 3) แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที่

การศึกษาทักษะการเรียนรู้ชีวิตในยุคดิจิทัล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอำเภอปากเกร็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดย พัฒนภกช ปาณมาลา, กิตติชัย รุจิมงคล และ ประสิทธิ์ ตรีเดช การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ชีวิตในยุคดิจิทัล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอปากเกร็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัย ได้ดำเนินการกระบวนการวิจัยกับประชากร

และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพื้นที่อำเภอปากเกร็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยมีจำนวนประชากร 7,631 คน และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 366 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) และใช้ตารางการคำนวณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie & Morgan) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญาที่มีต่อทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ ด้านจดจ่อใส่ใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดย มุสลิม หะยีสมะแอ, อรียา คูหา และ มัฮดี แวดราแม การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ ด้านจดจ่อใส่ใจระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ ด้านจดจ่อใส่ใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีค่าความเชื่อมั่น .86 และ 3) แบบประเมินทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ ด้านจดจ่อใส่ใจ มีค่าความเชื่อมั่น .76 ใช้แบบแผนการทดลองแบบทดสอบก่อนและหลังแบบกลุ่มเดียว (One Group Pre-test Post-test) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และ correlation coefficient

กองบรรณาธิการ วารสารพุทธจิตวิทยา ขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ให้ความสนใจส่งบทความมาลงตีพิมพ์เผยแพร่ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

พระมหาเผื่อน กิตติโสภโณ, ผศ. ดร.
บรรณาธิการ



สารบัญ

วารสารพุทธจิตวิทยา | ปีที่ 9 | ฉบับที่ 4

578

ผลการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชาสุนทรียศาสตร์ และวิจารณ์งานศิลปะสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

The Effect of Active Learning Management Affecting Learning Achievement and Creativity in Aesthetics and art Criticism for students of Prince of Songkla University

อัมพร ศิลปเมธากุล, วรินธร อักษรนิตย์ และ อติสร ศิริ

Amporn Sinlapamethakul, Virintorn Auksonit and Adisorn Siri

588

ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญาที่มีต่อทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ ด้านจดจ่อใส่ใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Effects of Multiple-Intelligence based Learning on enhancing Executive Functions on Attention Approved and Academic Achievement of Grade 6 Students

มุสลิม หะยีสะมะแอ, อริยา คูหา และ มัฮดี แวดราแม

Muslim Hayisama-ae, Ariya Kuha and Mahdee Waedramae

604

รูปแบบกิจกรรมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานที่ตอบสนองการให้บริการด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธย้อนรอยประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำเจ้าพระยา-ป่าสัก

Quality Development Activities and the Standard Satisfactions to Providing the Buddhist Cultural Tourism Trace Back to the History of the Chaopraya-Pasak

พระใบฎีกากิตติพงษ์ สีสสุโท, พระครูพิพิธปริยัติกิจ, สิริวัฒน์ ศรีเครือดง, เมธาวิอุดม ธรรมานุภาพ, วิชชดา ฐิติโชติรัตน และ ประสิทธิ์ แก้วศรี

Phrakittipong Srilasudtro, Phrakhrupipitpariyatikit, Siriwat

Srikruadong, Methawiudom Thamnapap, Witchuda

Titichoatrattana, Prasit Kaewsri

619 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Training Curriculum Development to Stengthen Learning Managent Competency for Graduate Students

นภาพรณ ธัญญา, เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี และ สุภาพร แพรวพนิต

Napaporn Tunya, Duanpenporn Chaipugdee and Supaporn Praewpanit

634 ผลของโปรแกรมการสร้างความเข้มแข็งทางใจและการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของวัยรุ่น

Effects of the Resilience and Self-Actualization Enhancement Program for Adolescents

สิริวัฒน์ ศรีเครือดง และ พรทิพย์ เกศตระกูล

Siriwat Srikhruedong and Porntip Gadetragoon

646 การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบสันติสุขตามหลักคำสอนของศาสนาในชุมชนบ้านตลาดแขก จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Development of a Peaceful Village Model Based on Religious Teachings in the Taladkhaek Community, Nakhon Si Thammarat Province

กมลาศ ภวนาธิพงศ์, อำนาจ บัวศิริ, ทิพย์ธิดา ณ นคร และ อุดม จันทิมา

Kamalas Phoowachanathipong, Amnaj Buasiri, Tiptida Na Nakorn and Udom Chantima

659 การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมพื้นที่สร้างสรรค์ทุนวัฒนธรรมทางสังคมผ่านคนสามวัย

Development of A Collaboration Network for Promoting Creative Spaces with Social Cultural Capital through Three Generations

พระมหานันทวิทย์ แก้วบุตรดี, กมลาศ ภวนาธิพงศ์,

พระภาวนาวิชริเวศ วิ., มนัสนันท์ ประภัสสรพิทยา และ หนึ่งธิดา สาริศรี

Phramaha Nuntawit Dhirabhaddo, Kamalas Phoowachanathipong,

Phraphawanachirawithet Vi., Manasanan Prapassornpitaya and

Nuengthida Sarisee

677 การศึกษาทักษะการเรียนรู้ชีวิตในยุคดิจิทัล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอำเภอปากเกร็ดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรีจังหวัดนนทบุรี

Studying Life Skill Learning in the Digital Age of Junior Secondary School Students Pak Kret District Under the Jurisdiction of Nothaburi Secondary Educational Service Office Nonthaburi Province

พัฒนบงกช ปาณมาลา, กิตติชัย รุจิมงคล และ ประสิทธิ์ ศรีเดช

Panbongkoj Panamala, Kiichai Rujimongkon and Prasit Sorndej

686

การประยุกต์ใช้จิตวิทยาเชิงพุทธในการปลูกฝังทักษะชีวิตเพื่อ
ป้องกันโรคซึมเศร้าในเด็กปฐมวัย

The Application of Buddhist Psychology in Cultivating Life
Skills to Prevent Depression in Early Childhood

อันธิกา ภูวภิรมย์ขวัญ

Unthika Puvapiromquan

700

การพัฒนาสุขภาพองค์รวมด้วยหลักภavana 4

Developing Overall Health With The 4 Principles of Meditation

ณยาน นลินขวัญ, เมธาวิ อุดมธรรมานุภาพ และ สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

Naryan Narlinkhwan, Maytawee Udomtamanupab and Siriwat Srikrueadong

711

พระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัล: การปรับตัวและ
ความท้าทาย

Buddhism and Modern Life in the Digital Age: Adaptation and
Challenges

กนกวรรณ ปรีดีเปรม

Kanokwan Preeprem

723

บทบาทครูในการสร้างการเรียนรู้ตามแนวทางพุทธจิตวิทยาสู่การ
เปลี่ยนแปลง

Teachers' role in creating transformative learning based on
Buddhist psychology

อันธิกา ภูวภิรมย์ขวัญ

Unthika Puvapiromquan
